

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/48/2023
Identifikačné číslo spisu:	1108229885
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1108229885.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti In Store Slovakia s.r.o., Bratislava, Balkánska 302/7, IČO: 35 852 674, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Pojďákom, Nová Dedinka, Sv. Cyrila a Metoda 842/12, proti žalovanej obchodnej spoločnosti MAXIN, spol. s r.o., Bratislava, Pri Suchom mlyne 9, IČO: 17 329 884, zastúpenej Capitol Legal Group, advokátska kancelária s. r. o., Bratislava, Digital park III, Einsteinova 19, IČO: 47 257 211, o zaplatenie 54 582,27 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/211/2021-828 z 26. apríla 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/211/2021-828 z 26. apríla 2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

- Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25Cb/154/2008-729 z 12. novembra 2020 rozhodol tak, že výrokom I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 32 025,30 eura spolu s úrokom z omeškania 0,05% denne od 7. augusta 2008 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 16%.
- O odvolaní žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“), a to najskôr uznesením č. k. 3Cob/211/2021-823 z 29. marca 2023, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti týkajúcej sa zaplatenia úroku z omeškania a vo výroku III. týkajúcom sa trov konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Následne rozhodol rozsudkom č. k. 3Cob/211/2021-828 z 26. apríla 2023, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti týkajúcej sa zaplatenia istiny 32 025,30 eura.
- V odôvodnení rozsudku odvolací súd poukázal na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorej vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne sa podanou žalobou domáhala proti žalovanej zaplatenia istiny titulom nezaplatenej faktúry za vykonané práce. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 5. októbra 2007 bola medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou uzavretá zmluva o dielo

MAXIN 01/2007 (ďalej aj „zmluva o dielo“ alebo „zmluva“), ktorej predmetom boli práce podľa špecifikácie uvedenej v prílohe č. 1 zmluvy. Právna predchodkyňa žalobkyne tvrdila, že riadne splnila časť svojich prác, ktorých vykonanie potvrdil zástupca žalovanej v súpise prác z 25. júla 2008, na základe ktorého právna predchodkyňa žalobkyne vystavila žalovanej faktúru č. 2807014 na sumu 37 045,84 eura, splatnú dňa 6. augusta 2008. Žalovaná nezaslala právnej predchodkyňi žalobkyne žiadnu písomnú reklamáciu alebo iný doklad, v ktorom by uviedla skutočnosť, prečo by nemala za vykonané práce riadne zaplatiť. V priebehu konania právna predchodkyňa žalobkyne rozšírila svoju žalobu na zaplatenie sumy 54 582,27 eura s DPH, pretože na základe zmluvy o dielo z 9. septembra 2008 riadne a včas zrealizovala ďalšie práce, ktorých vykonanie žalovaná neodôvodnene odmietla potvrdiť v súpise prác z 25. augusta 2008. Za tieto práce právna predchodkyňa žalobkyne vystavila faktúry č. 2810009 a č. 2810008, ktoré žalovaná považovala za neurčité a bezpredmetné. Vo vyjadrení k žalobe si žalovaná uplatnila vzájomný návrh vo výške 60 188,99 eura titulom náhrady škody pozostávajúcej z nákladov, ktoré bola nútená vynaložiť za účelom zabezpečenia opráv časti vád spôsobených právnou predchodkyňou žalobkyne a za účelom odstránenia znečistenia, ktoré spôsobila právna predchodkyňa žalobkyne.

4. Podľa záverov súdu prvej inštancie v konaní nebolo sporné, že v článku V.1 zmluvy o dielo si zmluvné strany ako odplatu za dielo dohodli sumu 187 645,22 eura. Sporným medzi stranami bolo, či predmetná suma predstavovala fixnú cenu diela. Zo zmluvných ustanovení (články V.1 a VI.2) mal súd prvej inštancie preukázať, že cena diela bola dohodnutá v uvedenej výške ako predbežná, a teda neprisvedčil obrane žalovanej, že sa malo jednať o fixnú cenu s nemožnosťou jej prekročenia. Konkrétna výška ceny diela závisela od skutočne zrealizovaných a odsúhlasených prác. Medzi stranami nebolo sporné, že časť dohodnutej ceny za dielo bola zaplatená a strany si tiež dohodli (čl. VI. 2), že objednávateľ poskytne zhotoviteľovi zálohu vo výške 65 675,82 eura bez DPH. Ďalej nebolo sporné, že žalovaná ako zálohu zaplatila faktúru č. 27016 z 30. októbra 2007 v sume 55 428,26 eura a faktúru č. 27018 zo 17. decembra 2007 v sume 10 247,56 eura. Žalovaná zaplatila tiež faktúry č. 2711013, č. 2712013, č. 281004, č. 28013007 a č. 2805018, po odpočítaní preddavku a zádržného. Sporný medzi stranami bol nárok žalobkyne na zaplatenie zvyšnej časti faktúry č. 2807014 a po rozšírení žaloby aj nárok na zaplatenie faktúr č. 2810009 a č. 2810008. Medzi stranami nebolo sporné, že k faktúre č. 2807014 bol riadne podpísaný odsúhlasený zoznam prác a z fakturovanej sumy 53 162,50 eura bez DPH bola odpočítaná zvyšná časť preddavku vo výške 17 564,11 eura a po odpočítaní zádržného práva vo výške 5 316,25 eura zostalo k úhrade 37 045,84 eura. Taktiež nebolo sporné, že právna predchodkyňa žalobkyne vystavila faktúry č. 2810009 a č. 2810008, pričom k týmto faktúram žalovaná neodsúhlasila zoznam prác. Uvedené vyfakturované práce žalovaná namietala aj z dôvodu, že za vykonané dielo už mala zaplatiť cca o 6 638,78 eura viac ako bolo dohodnuté v zmluve o dielo a medzi zmluvnými stranami zmluvy o dielo nedošlo k podpisu dodatku ku zmluve.

5. Procesná obrana žalovanej spočívala v uplatnení nároku na náhradu škody s poukazom na ustanovenie § 373 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Obch. zák.“), ktorý nárok si žalovaná pôvodne uplatnila formou vzájomného návrhu a následne po jeho späťvzatí ho modifikovala ako procesnú obranu len do výšky žalobkyňou uplatnenej pohľadávky s príslušenstvom. Škoda (podľa tvrdenia žalovanej) spočívala v nákladoch, ktoré musela vynaložiť na odstránenie vád, nedorobkov a znečistenia, ktoré spôsobila právna predchodkyňa žalobkyne. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná si pod náhradou škody uplatnila nárok z rozličných titulov. Na jednej strane išlo o náklady, ktoré mala žalovaná vynaložiť za účelom odstránenia vád a nedorobkov, ktoré vznikli vadným plnením zo strany právnej predchodkyne žalobkyne a na strane druhej sa časť nákladov vzťahovala na práce súvisiace s odstraňovaním poškodení, ktoré svojou činnosťou mala spôsobiť právna predchodkyňa žalobkyne na predmetoch, ktoré neboli predmetom zmluvy o dielo. Súd prvej inštancie poukázal na § 440 ods. 2 Obch. zák. a keďže žalovaná si ako procesnú obranu uplatnila aj náklady, ktoré jej mali vzniknúť v súvislosti s odstraňovaním vád a nedorobkov, predmetný nárok podľa názoru súdu nepredstavoval nárok z titulu náhrady škody, ale nárok z titulu vád.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobkyňa spochybnila riadne uplatnenie vád a v prípade, ak by aj existovali, poukázala na dohodnuté zádržné právo vo výške 19 167,91 eura. Medzi stranami bolo sporné, či si žalovaná vady riadne uplatnila. Reklamáciu drobných vád potvrdil svedok L., ktorý uviedol, že objednávateľ mal u nich reklamovať drobné vady ústne a písomne až v mesiaci september 2008, kedy právna predchodkyňa žalobkyne už na stavbe nebola. Všetky vady sú uvedené v zozname vád a

nedorobkov v priloženej reklamáci, pričom ich výšku odhadol na sumu cca 2 000 eur. Existenciu, reklamovanie a odstraňovanie nejakých väd potvrdil vo svojej výpovedi aj svedok W.. Žalovaná tvrdila, že vady reklamovala v podaniach zo 6. apríla 2008, 30. júla 2008 a 25. júla 2008. Z uvedených listín súd prvej inštalácie zistil, že podanie zo 6. apríla 2008 nemožno posudzovať ako reklamáciu konkrétnych väd, keďže ich nemožno stotožniť, z podania z 30. júla 2008 možno vyvodit' výzvu na odstránenie väd, teda reklamáciu, ktorá je uvedená demonštratívnym výpočtom a z listu z 25. júla 2008 vyplýva vrátenie faktúry č. 2807014 z dôvodu neoprávnenej fakturácie s poukazom na veľké množstvo väd uvedených výpočtom. Súd prvej inštalácie prisvedčil žalovanej, že reklamáciu fasády možno vyvodit' z e-mailov z 2. júla 2008 a z 10. marca 2008. Spolu s vyjadrením k žalobe žalovaná doložila aj zoznam väd a nedorobkov ku dňu 30. septembra 2008, ktorý žalobkyňa rozporovala s tým, že predmetný zoznam obsahuje len časť väd, ktoré mohli byť uplatňované, avšak len zmluvne dohodnutým postupom, a to reklamáciou a poskytnutím lehoty na plnenie a následne, v prípade márneho uplynutia tejto lehoty, uplatnením zádržného práva. Žalovaná sama vo svojom vyjadrení uviedla, že predmetný zoznam predstavuje zoznam väd a nedorobkov, ktoré sa k danému dňu na stavbe zistili a netvorili ho výlučne vady, za ktoré má niesť zodpovednosť zhotoviteľ. Do súdneho spisu žalovaná doložila zoznam bločkov, ktoré vynaložila na odstránenie väd a nedorobkov, pričom ku dňu podania žaloby bola výška nákladov 60 188,99 eura. Žalobkyňa uviedla, že vady, ktoré sa môžu týkať jej právnej predchodkyne ako zhotoviteľa, môžu byť maximálne vo výške 2 155,16 eura, k čomu súd prvej inštalácie konštatoval, že vady v uvedenej výške žalobkyňa nepoprela, avšak nekonkretizovala o aké (ňou uznané) vady ide.

7. Podľa názoru súdu prvej inštalácie procesná obrana žalovanej spočívala predovšetkým v preukazovaní vadného zhotovenia diela zo strany právnej predchodkyne žalobkyne. Podstatou uplatneného nároku žalovanej však nie je samotná existencia väd a ich preukázanie, ale skutočnosť, či si svoje nároky riadne uplatnila. S poukazom na § 562 Obch. zák. mal súd prvej inštalácie za to, že žalovaná si vady riadne neuplatnila a v tomto smere neunesla dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno sa žalovanej podarilo uniesť len čo sa týka väd fasády, ktorú reklamovala ako celú a v e-maile z 2. júla 2008 ju uznal aj pán L., a tiež pokiaľ ide o vady závesných toaliet, ktoré reklamovala v e-maile z 8. júla 2008. Pri ostatných uvádzaných vadách žalovaná dôkazné bremeno neunesla. V konaní nebolo sporné, že žalovanej zostalo po čiastočných plneniach predchádzajúcich faktúr zádržné právo vo výške 191 677,91 eura. Súd teda neprisvedčil procesnej obrane žalovanej, pretože aj keby uznal opodstatnenosť riadne uplatnených väd reklamovanej fasády a WC, tak náklady predložené žalovanou (faktúry č. 34/2008, č. 58/2018, č. 4/2012, č. 3/2012, č. Z9003, č. 9033) boli dostatočne kryté zádržným právom. Pri ostatných vadách a s nimi súvisiacich výdavkoch súd prisvedčil žalobkyňi, že si ich žalovaná riadne a včas neuplatnila. Súd preto za ne nepriznal žalovanej uplatnené náklady. Žalovaná nespochybnila existenciu dohodnutého zádržného práva, avšak podľa nej nepostačovalo na krytie nákladov na vady, pričom výšku väd nemožno limitovať výškou zádržného. Súd prisvedčil tvrdeniu, že vady nie sú limitované zádržným právom, ale predpokladom je ich riadne uplatnenie v zmysle zákonnej úpravy. Žalovaná si svoju procesnú obranu uplatnila len ako nárok na náhradu škody, pričom súd prvej inštalácie mal za to, že ak sa jedná o nároky z väd, tieto boli kryté dohodnutým zádržným právom. V prípade ostatných nárokov z iných titulov však už uvedeným zádržným právom kryté neboli.

8. Veľká časť argumentácie žalovanej smerovala k preukazovaniu omeškania zhotoviteľa, ktorú argumentáciu žalobkyňa rozporovala s odkazom na závislosť od stavebnej pripravenosti a jej nedostatky. Po vykonaní dokazovania dospel súd prvej inštalácie k záveru, že žalobkyňa v konaní preukázala, že k faktúre č. 2807014 bol riadne vyhotovený odsúhlasený súpis prác a v zmysle zmluvných dojednaní zmluvy o dielo konštatoval, že právna predchodkyňa žalobkyne bola oprávnená predmetnú faktúru vystaviť. Žalovaná v konaní dostatočne nepoprela predmetný nárok žalobkyne a so zaplatením faktúry sa tak dostala do omeškania. Rovnako súd prisvedčil žalobkyňi, že omeškanie zhotoviteľa mohlo súvisieť so stavebnou nepripravenosťou, resp. omeškaním iných subdodávateľov, čo potvrdila aj predložená elektronická komunikácia. Súd preto žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 32 025,30 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05% denne od 7. augusta 2008 do zaplatenia.

9. Druhá časť nároku uplatneného žalovanou formou procesnej obrany spočívala v nákladoch na čistenie predmetov, ktoré neboli predmetom zmluvy o dielo. Žalovaná v konaní predložila viacero faktúr za čistiace práce a aj fotodokumentáciu, voči ktorej žalobkyňa namietala, že nebolo preukázané, v ktorom čase bola vyhotovená. Keďže znečistenie predmetov preukazuje aj predložený znalecký posudok, súd prvej inštalácie dospel k záveru, že žalovaná uniesla dôkazné bremeno a preukázala, že právna

predchodkyňa žalobkyne ako zhotoviteľ svojou činnosťou znečistila okolité objekty. Žalovaná si ako procesnú obranu uplatnila náklady na odstránenie znečistenia, ktoré zaplatila na základe faktúr č. 20080784, č. 2008070 a č. 20080692 v celkovej výške 4 080,42 eura a náklady na znalecké dokazovanie vyfakturované faktúrou č. 0814 vo výške 940,11 eura, ktoré náklady súd považoval za dôvodné a preukázané. Z faktúry č. 12/2009 nevyplývalo, že by sa týkala výlučne fasády. Súd prvej inštalácie poukázal na to, že žalobkyňa faktúry a výšku nákladov nerozporovala a pokiaľ aj namietala, že žalovaná si u jej právnej predchodkyne túto škodu neuplatnila, súd mal za to, že si ju uplatnila doručením vyjadrenia k žalobe. Súd preto započítal predmetný nárok vo výške 4 080,42 eura a 940,11 eura ako procesnú obranu voči uplatnenému nároku žalobkyne v rozsahu, v ktorom ho považoval za dôvodný. Pri ostatných predložených faktúrach nedospel k záveru, že by žalovaná uniesla dôkazné bremeno o zodpovednosti žalobkyne za spôsobenú škodu. Pri faktúrach za brikety a ohrievače súd prisvedčil žalobkyni, že jej právna predchodkyňa nemala povinnosť temperovať stavbu. Súd sa nestotožnil ani s obranou žalovanej, ktorá si v rámci náhrady škody uplatňovala aj práce, ktoré nevykonávala právna predchodkyňa žalobkyne, ale iné subjekty. S poukazom na uvedené súd prvej inštalácie priznal žalobkyni sumu 32 025,30 eura ako nárok vyplývajúci z faktúry č. 2807014 vo výške 37 045,84 eura, po odpočítaní nákladov na náhradu škody vo výške 5 020,54 eura. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku žalobu zamietol konštatujúc, že medzi stranami nebolo sporné, že k faktúram uplatneným v rozšírení žaloby (č. 2810009 a č. 2810008) neboli objednávateľom odsúhlasené práce (čo podľa názoru súdu bola požiadavka na oprávnenú fakturáciu) a keďže žalovaná ich v konaní popierala, súd mal za to, že tieto faktúry boli vystavené predčasne a žalobkyňa vo vzťahu k nim nepreukázala vykonanie prác, a preto neuniesla dôkazné bremeno, a to ani vo vzťahu k iným možným titulom napr. k bezdôvodnému obohateniu. O trovách konania rozhodol podľa pomeru úspechu a žalobkyni, ktorá mala úspech v časti týkajúcej sa zaplata istiny (úspech 58%), po odpočítaní úspechu žalovanej (42%) priznal čistý úspech vo veci v rozsahu 16%.

10. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ďalej vyplýva, že tento po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštalácie, ako aj spisového materiálu zistil, že odvolanie žalovanej v napadnutom výroku I. v časti o zaplata sumy 32 025,30 eura nie je dôvodné. Konštatoval, že súd prvej inštalácie správne ustálil, že žalobkyni vznikol nárok vyplývajúci z faktúry č. 2807014 vo výške 37 045,84 eura, po odpočítaní procesnej obrany ako nákladov na náhradu škody vo výške 5 020,54 eura a správne tiež žalobu vo zvyšku uplatneného nároku žalobkyne zamietol.

11. V odseku 19 odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštalácie dospel k správnej právnej závere, že cena diela nebola dohodnutá ako pevná. Po oboznámení sa s článkom V zmluvy o dielo odvolací súd konštatoval, že v druhom odseku bodu 1 je jednoznačne uvedené, že predbežná cena je vypočítaná podľa výkresovej dokumentácie na sumu 5 653 000 Sk bez DPH. V predchádzajúcom odseku 1 je jasne uvedené, že objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť zhotoviteľovi dohodnutú cenu vo výške Sk podľa jednotkových cien podľa prílohy tejto zmluvy a podľa skutočne vykonaných prác. Z uvedeného zmluvného dojednania podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva dohoda o cene diela na základe jednotkových cien a podľa skutočne vykonaných prác. Takto dohodnutú cenu diela nie je možné považovať za cenu dohodnutú pevnou sumou a odvolacia námietka žalovanej nie je dôvodná.

12. V odseku 20 odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol, že čo sa týka námietky žalovaného ohľadne uplatnených väd diela dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštalácie správne posúdil žalovaným uplatnenú obranu žalovaného v tom, že v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne a zrozumiteľne a právne správne v tom, že časť uplatnenej obrany spočívala v nárokoch z vadného plnenia a časť ako nárok na náhradu škody, ktorá bola spôsobená činnosťou žalobcu. Podľa § 560 ods. 1 Obch. zák. má dielo vady, ak vykonanie diela nezodpovedá výsledku určenému v zmluve. Ďalej odvolací súd citoval ustanovenia § 562 ods. 2, § 564, § 436 ods. 1 a ods. 2 Obch. zák.

13. Následne v odsekoch 21, 22 a 24 odôvodnenia rozsudku odvolací súd konštatoval, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštalácie, že žalovaná hodnoverným spôsobom nepreukázala, že vady diela reklamovala v súlade so zákonom, pretože nepreukázala, aké konkrétne vady vykonaného diela reklamovala tak, aby boli presne špecifikované a nepreukázala ani to, kedy tieto vady reklamovala, pretože jej tvrdenie o zápise v stavebnom denníku nebolo súdu preukázané. Žalovaná teda podľa názoru odvolacieho súdu neuniesla dôkazné bremeno tvrdenia, že vady reklamovala riadne a včas. Odvolací súd poukázal na článok VI bod 3 zmluvy o dielo, z ktorého vyplýva, že medzi stranami bolo dohodnuté zádržné a jeho výška, ako aj spôsob jeho použitia za účelom odstránenia zistených väd a nedorobkov

uvedených v preberacom protokole za podmienky, že tieto zhotoviteľ v dohodnutej, prípadne primeranej lehote neodstráni. Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade riadneho uplatnenia väd má žalovaná právo použiť sumu zádržného na úhradu väd a nedorobkov. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, že nároky na náhradu nákladov, ktoré spočívali v čistení znečistených priestorov, žalobkyňa nerozporovala, a preto ich súd prvej inštancie uznal ako dôvodné a správne odpočítal dôvodnú obranu žalovaného od žalovanej sumy. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 32 025,30 eura ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania nerozhodol s poukazom na to, že o nich rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP v novom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Poukázal na to, že uznesením z 29. marca 2023 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti úrokov z omeškania a v závislom výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 písm. b) CSP s návrhom, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“) zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) podala návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku podľa § 444 ods. 1 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa, t. j. hroziacej nenapraviteľnej škody, ktorá by jej vznikla v prípade núteného výkonu splnenia povinnosti uloženej rozsudkom odvolacieho súdu. Poukázala na to, že ako podnikateľský subjekt znáša náklady súvisiace s podnikateľskou činnosťou (platby za energie a verejné služby, mzdy a odvody zamestnancov, vybavenie a údržba, rezervačné poplatky, finančné záväzky voči tretím osobám) a prípadným výkonom exekúcie priznanej sumy by jej vznikla ujma v podobe neschopnosti ďalej vykonávať podnikateľskú činnosť. Naproti tomu žalobkyňa dlhodobo nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť a odkladom vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku by neutrpela žiadnu ujmu, prípadne by utrpela menšiu ujmu ako žalovaná.

15. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 v spojení § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, s ktorými sa predtým nevysporiadal ani súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Odvolací súd predovšetkým nezohľadnil to, že v čase podpisu zmluvy bolo dielo v takom štádiu dokončenia, že sa jednotlivé rozmery už nemenili, čo bolo v zmluve vyjadrené práve zadefinovaním ceny podľa výkresovej dokumentácie. Rovnako tak zostala bez povšimnutia odvolacieho súdu námietka, že zhotoviteľ nikdy nepožiadaval o zvýšenie zálohy napriek prekročeniu ceny za dielo. Podľa názoru dovolateľky pojem „predbežná cena“ za dielo je potrebné interpretovať ako možnosť zmluvných strán si v prípade zmeny rozsahu stavebných prác alebo prác navyše dohodnúť dodatok ku zmluve o dielo, k čomu nikdy nedošlo. Cenovú ponuku uvedenú v prílohe č. 1 zmluvy o dielo vypracoval zhotoviteľ v čase, kedy už hrubá stavba bola hotová a dodatočne neboli robené a ani nenastali na hrubej stavbe žiadne stavebno-technické zmeny. Zhotoviteľ teda vychádzal zo skutočného stavu. Cena bola stanovená dodatkami na sumu 5 653 000 Sk bez DPH podľa § 246 ods. 1 a § 547 ods. 1 Obch. zák. a jej „predbežnosť“ si nemožno vykladať ako nezáväznosť a umožniť tak stavebnej firme nedodržať zmluvnú cenu. To, že ide o cenu diela podľa záväzného rozpočtu potvrdzuje aj v zmluve dohodnutá výška zálohy na budúce plnenie 35% zo sumy 5 653 000 Sk v článku VI, konkrétne 1 978 550 Sk bez DPH. Okrem toho odvolací súd pri interpretácii pojmu „predbežná cena“ nevzal do úvahy výkladové pravidlá podľa § 266 ods. 1 až 4 Obch. zák., po zohľadnení ktorých je potrebné tento výraz vykladať tak, že zmluvným stranám bol známy stav stavby, povaha a rozsah prác, ktoré mal zhotoviteľ vykonať, a preto nebol dôvod použiť slovo „predbežná“, keďže cena zodpovedala skutočnému stavu. Zároveň v zmysle § 266 ods. 4 Obch. zák. platí, že prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, je potrebné pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila. Návrh zmluvy o dielo vyhotovila právna predchodkyňa žalobkyne, a preto je potrebné sporný termín vykladať v neprospech žalobkyne. Podľa názoru dovolateľky sa odvolací súd nezaoberal ani jej tvrdeniami v súvislosti s nákladom na opravu a výmenu klampiarskych konštrukcií, či k vystavenej faktúre č. 2712014 za plynové ohrievače, ktoré žalobkyňa ani nepoužila.

16. V ďalšej časti dovolania žalovaná uviedla, že si uplatnila procesnú obranu do výšky žalovanej sumy s príslušenstvom a počas celého konania poukazovala na nesplnenie povinností zhotoviteľa realizovať

práce na základe zmluvy o dielo riadne, v požadovanej kvalite, v zmluvne dojednanom rozsahu, včas a v súlade s podmienkami uvedenými v zmluve o dielo. Právnu predchodkyňu žalobkyne neustále a opakovane upozorňovala na nekvalitu prác (vady, nedorobky) a meškanie v termínoch a žiadala ju, aby dielo vykonala v požadovanej kvalite a v dohodnutých termínoch. Keďže zhotoviteľ nebol schopný vykonať dielo riadne a včas a následne ho protokolárne odovzdať v zmysle zmluvy o dielo, žalovaná bola nútená odstrániť vady a nedorobky na vlastné náklady, čím jej vznikla škoda. Rozsah týchto vád a nedorobkov bol podrobne opísaný v zápise z vykonania kvalitatívnej prehliadky objektivej skladby stavby Hotel MAXIN z 10. novembra 2008. Okrem porušenia povinnosti odovzdať dielo porušil zhotoviteľ zmluvnú povinnosť vystaviť záverečnú (vyúčtovaciu) faktúru, v čom žalovaná vidí zámer zhotoviteľa znemožniť kontrolu a porovnanie s cenou diela, ktorá bola pevne dohodnutá v zmluve. Až na základe záverečnej vyúčtovacej faktúry by bolo zrejmé porušenie cenovej ponuky v prílohe č. 1 zmluvy o dielo, keďže by bolo odhalené, ako vznikol rozdiel v cene cca 200 000 Sk, bez odsúhlasenia prác navyše alebo podpisu dodatku ku zmluve.

17. Dovolateľka ďalej upriamila pozornosť na to, že ňou tvrdené vady a nedorobky sú evidentné z fotodokumentácie, ktorú predložila už v konaní na súde prvej inštancie a tiež zo znaleckého posudku, z ktorého vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne si závažným spôsobom nespĺnila povinnosť, pokiaľ ide o kvalitu prác na diele. Práve náklady na odstránenie vád a nedorobkov, ako aj práce súvisiace s odstraňovaním následkov konania zhotoviteľa, ktoré nesúviseli s predmetom zmluvy o dielo (čistiace práce), predstavujú škodu, ktorá žalovanej vznikla v príčinnej súvislosti s porušením zákonných a zmluvných povinností právnej predchodkyne žalobkyne. Právna predchodkyňa žalobkyne dielo neodovzdala a zo stavby svojvoľne odišla v auguste roku 2008. Neodovzdanie diela a neodstránenie vád a nedorobkov predstavuje právne významnú skutočnosť, ktorá zásadne ovplyvňuje postavenie žalovanej a možnosť uspokojenia jej nárokov. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s právnym názorom žalovanej a jej nároky posudzoval ako nároky z vád, z ktorého dôvodu sa potom v odôvodnení rozsudku venoval posudzovaniu podmienok pre riadne uplatnenie nárokov z vád. Jeho odôvodnenie však vyznieva protirečivo, keď na jednej strane konštatoval, že žalovaná uniesla dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie vadne vykonaného diela, na strane druhej však tvrdil, že žalovaná nepreukázala riadne uplatnenie nárokov z dôvodu nedostatočnej špecifikácie vád v rámci listinnej korešpondencie adresovanej zhotoviteľovi diela, v ktorej ho upozorňovala na jestvujúce vady a nedorobky na diele. Dovolateľka uviedla, že už v odvolaní poukazovala na ustanovenie § 560 ods. 2 Obch. zák., podľa ktorého je predpokladom vzniku zodpovednosti za vady diela odovzdanie diela objednávateľovi, čo judikoval aj Najvyšší súd Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“) v rozsudku sp. zn. 29Odo/1067/2003 z 23. júna 2004. Pokiaľ teda nedošlo k riadnemu odovzdaniu diela, je aplikácia § 564 Obch. zák. vylúčená a žalovaná (objednávateľ) nemala objektívnu možnosť uplatniť svoje nároky zo zodpovednosti za vady v zmysle § 436 a § 437 Obch. zák. z dôvodov na strane zhotoviteľa, ktorý si nespĺnil svoju základnú povinnosť riadne a včas vykonať dielo a následne ho odovzdať objednávateľovi. Žalovaná nespochybňuje obmedzenie podľa § 440 ods. 2 Obch. zák., týkajúce sa uplatnenia iných nárokov z dôvodu primárnej možnosti objednávateľa uspokojiť sa z titulu nárokov z vád, avšak v tomto prípade je akákoľvek kolízia nárokov vylúčená. Žalovaná nemala inú možnosť, ako na vlastné náklady odstrániť vady diela a ďalšie poškodenia spôsobené zhotoviteľom a ich úhradu požadovať výlučne z titulu náhrady škody. Celý nárok (nielen náklady na čistenie predmetov, ktoré neboli predmetom diela) si uplatnila práve z titulu náhrady škody a z tohto titulu mal byť jej nárok v súdnom konaní aj posudzovaný. Keďže súd prvej inštancie v odseku 147 odôvodnenia svojho rozsudku konštatoval preukázanie vadne vykonaného diela (s poukazom na znalecký posudok, čestné vyhlásenia, výpovede konateľa žalovanej a faktúry), podľa názoru dovolateľky niet pochyb o rozsiahlom a neustálom porušovaní povinností zhotoviteľa počas vykonávania diela, ktoré zakladá nedôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku a zároveň dokazuje príčinnú súvislosť medzi takýmto porušením a škodou, ktorá žalovanej vznikla. Keďže žalovaná svoj nárok odvodzuje z titulu náhrady škody, bolo irelevantné zaoberať sa otázkou, či žalovaná riadne uplatnila vady. Súd prvej inštancie s ohľadom na ním tvrdenú právnu kvalifikáciu nároku žalovanej posudzoval obsah listín žalovanej adresovaný zhotoviteľovi ako uplatňovanie nárokov z vád. Žalovaná v podanom odvolaní v tejto súvislosti namietala, že z jej strany sa nejednalo o uplatňovanie nárokov z vád, ale o opakované upozorňovanie zhotoviteľa na vadné vykonávanie diela s výzvou na urýchlené odstránenie vád a nedorobkov. Jedná sa o zákonné právo žalovanej ako objednávateľa v zmysle § 550 Obch. zák. kontrolovať vykonávanie diela a upozorňovať zhotoviteľa na vady, ktoré sa na

diele počas jeho vykonávania vyskytnú. Touto skutočnosťou (uplatnením zákonného práva) rozhodne nemožno spochybňovať riadne uplatnenie nárokov na náhradu škody, obzvlášť na základe interpretácie o uplatňovaní nárokov z väd a nedorobkov, ktorej chýba základný zákonný predpoklad (odovzdanie diela). Posúdenie nároku žalovanej z titulu náhrady škody sa tiež musí prejavovať v odlišnom hodnotení rozsahu zodpovednosti žalobkyne za jej vznik. Súd prvej inštancie síce uznal vadnosť diela, avšak z odôvodnenia jeho rozsudku nie je zrejmé, ktoré žalovanou vynaložené náklady zakladajú zodpovednosť za škodu, čo je dôsledkom odlišného právneho názoru súdu v otázke nároku žalovanej.

18. Dovolateľka súdu prvej inštancie tiež vytýkala, že len druhú časť jej nároku posúdil ako nárok na náhradu škody. Takéto rozdelenie uplatneného nároku označila za nedôvodné, keďže celý jej nárok mal byť posudzovaný z titulu náhrady škody. Nesúhlasila ani so závermi súdu prvej inštancie, ktorý uznal jej nárok len do výšky 5 020,54 eura za čistiace práce. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil rozsah týchto prác, pretože už len obklady a dlažby vo všetkých kúpeľniach boli nesprávnym postupom pri špárovaní znehodnotené a zašpinené vrstvou špárovacej hmoty, čo si vyžiadalo mechanické a chemické čistenie v trvaní niekoľkých mesiacov. Žalovaná musela zabezpečiť aj opravu a výmenu klampiarskych konštrukcií, ktoré síce neboli predmetom zmluvy o dielo, ale pri realizácii fasády došlo neodborným konaním právnej predchodkyne žalobkyne k ich znečisteniu, keďže neboli pozakrývané a fasádna farba sa nedala odstrániť, čo je uvedené aj v znaleckom posudku. Poukázala na to, že len cena fasády dosahuje sumu 40 000 eur, ktorý nárok sám osebe prevyšuje nárok žalobkyne. K záveru súdu prvej inštancie, že neunesla dôkazné bremeno ani pokiaľ ide o porušenie povinnosti zhotoviteľa temperovať stavbu, žalovaná uviedla, že plynové ohrievače boli zo strany právnej predchodkyne žalobkyne fakturované (faktúrou č. 2712014), hoci ich nepoužila a ani neboli predmetom dodávky, preto si ich žalovaná uplatnila ako vzniknutú škodu. Pokiaľ ide o drevené brikety, žalovaná nimi kúrila, lebo zhotoviteľ sa o temperovanie stavby nestaral, hoci to bola jeho povinnosť. Súd prvej inštancie nevyhodnotil dôkazy dostatočne a v jednotlivých súvislostiach.

19. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd nepostupoval v súlade s § 387 ods. 3 CSP a jeho rozsudok nemožno považovať za náležite odôvodnený, keďže nereagoval na argumentáciu žalovanej týkajúcu sa posúdenia ceny diela a nákladov na odstránenie škôd vzniknutých v dôsledku neodborného postupu zhotoviteľa (právnej predchodkyne žalobkyne), čo možno považovať za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu zakladajúci prípustnosť dovolania pre vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

20. V rámci odôvodnenia dovolacieho dôvodu podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa nevysporiadal s dôležitou právnou otázkou, ktorú zadefinovala v rámci svojho odvolania, a ktorej zodpovedanie môže ovplyvniť právne posúdenie jej procesnej obrany, a teda aj rozhodnutie vo veci samej. S poukazom na to, že zhotoviteľ dielo neodovzdal a zo stavby odišiel, je totiž nevyhnutné zodpovedať otázku, či objednávateľovi vzniknú nároky z väd podľa § 436 až § 441 Obch. zák., ak nedošlo k odovzdaniu diela a zhotoviteľ upustil od ďalšieho vykonávania diela. Podľa jej názoru tieto nároky s poukazom na § 560 ods. 2 Obch. zák. nevzniknú a predmetné ustanovenie je potrebné vykladať tak, že predpokladom vzniku zodpovednosti za vady diela je odovzdanie diela objednávateľovi. Ak je teda odpoveď na vyššie uvedenú otázku nie, potom v súlade s § 440 Obch. zák. možno uspokojenie dosiahnuť uplatnením nároku z iného právneho dôvodu, napríklad z titulu náhrady škody. Opačný právny názor by viedol k neudržateľnému stavu, kedy by si zhotoviteľ úmyselne neplnil svoju zákonnú povinnosť odovzdať dielo v snahe vyhnúť sa zodpovednosti za vady, pričom objednávateľ by sa nemohol uspokojiť z iných nárokov. Keďže vyššie uvedená otázka nebola riešená dovolacím súdom v rámci jeho rozhodovacej praxe, je naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľka v tomto smere poukázala na rozsudok NS ČR sp. zn. 29Obo/1067/2003 z 23. júna 2004 s tým, že aj keď do pojmu „rozhodovacia prax“ nie sú zahrnuté rozhodnutia súdov iných štátov, nemožno prehliadnuť, že sa jedná o výklad totožnej právnej normy zo strany najvyššej súdnej authority.

21. K dovolaniu žalovanej zaslala žalobkyňa vyjadrenie, v ktorom navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol ako nedôvodné a žalobkyňa priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že v plnom rozsahu zotrváva na doterajších písomných podaniach a ústnych vyjadreniach, ktoré sú zaznamenané v spise a nesúhlasí s argumentáciou žalovanej, ktorá sa snaží spochybniť závery súdov oboch inštancií. Žalovaná nepreukázala, že by v rámci doterajšieho konania došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaná takýto nesprávny procesný postup súdu v podanom dovolaní ani nešpecifikovala. Nestotožnila sa ani s názorom žalovanej, že ňou označená právna otázka je tak

zásadného právneho významu, že by ju bolo potrebné riešiť dovolacím súdom, keďže bez jej vyriešenia by nebolo možné jednoznačne ustáliť nárok žalovanej s priamym vplyvom na rozhodnutie vo veci. Namietala, že žalovaná len opätovne poukazuje na tie isté skutočnosti, ktoré považuje za sporné, avšak sudy oboch inštancií sa s nimi riadne vysporiadali v odôvodneniach svojich rozhodnutí.

22. K námietke ohľadom ceny diela žalobkyňa uviedla, že v zmluve o dielo bol jednoznačne určený spôsob určenia ceny diela. Formulácia zmluvného ustanovenia je dostatočne jednoznačná na to, aby bolo zrejmé, že sa nejedná o finálnu pevnú a nemennú cenu diela, ale len o predbežný predpoklad s tým, že konkrétna výška ceny diela sa bude odvíjať od množstva skutočne vykonaných prác. „Predbežnosť“ ceny diela si zhotoviteľ nevykladal nezáväzne a k realizácii diela a následnej fakturácii nepristupoval na základe svojej vôle, ale v súlade so zmluvou, kedy fakturoval podľa jednotkových cien za skutočne vykonané práce v príslušnom rozsahu tak, ako bolo uvedené v schválených a podpísaných súpisoch prác. Argument žalovanej, že zhotoviteľ nepožadoval navýšiť zálohu je bezpredmetný, keďže záloha bola uhradená pred začatím realizácie diela a následne sa postupovalo v súlade s ustanoveniami zmluvy. Žalovaná síce tvrdila, že zhotoviteľovi zaplatila viac ako bolo dojednané, avšak počas celého konania nepreukázala (napr. výpismi z bankového účtu), koľko v skutočnosti zaplatila. Naproti tomu žalobkyňa v konaní preukázala, koľko peňazí zhotoviteľ v skutočnosti dostal od žalovanej, pričom súčasťou spisu je aj prehľadná tabuľka vystavených faktúr a vykonaných úhrad. Nesúhlasila ani s argumentáciou žalovanej ohľadom potreby použitia výkladových pravidiel k interpretácii pojmu „predbežná cena“. Podľa jej názoru nenastala žiadna zo situácií, ktoré žalovaná popisuje, keďže zmluvné ustanovenia týkajúce sa ceny diela sú jednoznačné a cena diela nie je špecifikovaná ako pevná. Táto skutočnosť vyplýva aj z ostatných zmluvných ustanovení týkajúcich sa fakturácie, spôsobu fakturácie, ako aj z prílohy č. 1 obsahujúcej jednotkové ceny. Keďže sa nejedná o formulárovú zmluvu, neexistoval dôvod, pre ktorý by žalovaná ako zmluvná strana zmluvy o dielo (objednávateľ) nemala mať možnosť ovplyvniť obsah samotnej zmluvy, ktorú uzavrela na základe svojej slobodnej vôle, bez nátlaku a svojím podpisom vyjadrila súhlas s jej obsahom.

23. K protinávrhu žalovanej žalobkyňa uviedla, že odmieta akékoľvek nároky, ktoré si žalovaná uplatnila v tomto konaní, resp. ktoré si údajne uplatnila voči zhotoviteľovi. Nikdy nedošlo k žiadnemu započítaniu, ktoré by spôsobilo stretnutie vzájomných pohľadávok zhotoviteľa a žalovanej. Dôkazy, ktorými sa žalovaná snažila preukázať svoje protinároky z titulu odstraňovania väd, označila za umelo vyprodukované a ničím nepreukázané. Stotožnila sa s názorom súdu prvej inštancie, ktorý posudzoval nároky žalovanej ako nároky z väd a nároky na náhradu škody. Žalovaná nevykonala riadnu reklamáciu, nevyzvala zhotoviteľa na odstránenie konkrétnych väd a pokiaľ sa v priebehu realizácie diela vyskytli nejaké vady a boli ústne oznámené zhotoviteľovi, tento priebežne pristupoval k ich odstráneniu, čo bolo potvrdené aj na pojednávaní. Nesúhlasila s vypracovaným zoznamom väd a nedorobkov stavby, ktorý žalovaná doložila do súdneho spisu a namietala, že žalovaná žiadnym spôsobom nepreukázala, že išlo o také vady a nedorobky, ktoré by svojím konaním alebo nekonaním spôsobila právna predchodkyňa žalobkyne. Žalovanou predložený súpis väd a nedorobkov je podľa jej názoru chaotický a nič nehovoriaci zoznam, v ktorom sú dátumy aj z obdobia niekoľkých rokov po pôsobení právnej predchodkyne žalobkyne na stavbe. Žalovaná nepreukázala, že by počas realizácie diela uplatňovala reklamáciu konkrétnych WC u zhotoviteľa, ani to, že žiadala následné odstránenie väd, pričom sumu, ktorú žalovaná uviedla ako náklady na opravu 1 ks WC vo výške 1 000 - 2 000 eur, považuje žalobkyňa za absolútny výmysel.

24. Termín plnenia bol v zmluve dohodnutý do 23. decembra 2007, avšak žalovaná neustále prehliada, že tento termín bol podmienený stavebnou pripravenosťou a počasím a bez splnenia týchto podmienok nebolo objektívne možné požadovať od zhotoviteľa splnenie dojednaného termínu. V rámci dokazovania pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že počas rozhodného obdobia neboli dostatočne priaznivé poveternostné podmienky na to, aby bolo možné realizovať práce, ktoré by následne splňali aj kvalitatívne podmienky realizácie diela. Ďalšou podmienkou, ktorú žalovaná opomína pri posudzovaní včasnosti plnenia diela bolo to, že stavba ako taká nebola stavebne pripravená na nástup zhotoviteľa tak, aby mohol začať s realizáciou diela a kontinuálne v ňom pokračovať podľa časového harmonogramu, čo bolo preukázané nielen svedeckými výpoveďami v rámci konania pred súdom prvej inštancie, ale aj doložením e-mailových komunikácií prebiehajúcich medzi žalovanou a zhotoviteľom, resp. ostatnými zhotoviteľmi. Zdôraznila, že zhotoviteľ neodišiel zo stavby svojvoľne (ako tvrdí žalovaná), ale žalovaná ho odtiaľ (pravdepodobne účelovo) vyštvála, so zámerom nezaplatiť za vykonané práce, čo sa jej v

konečnom dôsledku aj podarilo tým, že nezaplatila faktúru za mesiac august, ku ktorej bol podpísaný súpis vykonaných prác ako podklad k jej vystaveniu ešte v mesiaci júl. Námietky žalovanej, že súdy sa nezaoberali jej výhradami týkajúcimi sa nákladov na opravu a výmenu klampiarskych konštrukcií a faktúry za plynové ohrievače, označila za okrajovú záležitosť, nemajúcu vplyv na posúdenie nárokov žalovanej.

25. Žalobkyňa zároveň poukázala na zrejmy omyl súdu prvej inštancie pri znižovaní priznanej sumy v prospech žalovanej (5 020,54 eura). Podľa jej názoru mal súd pri odpočítavaní fakturovaných súm titulom nákladov na čistenie a nákladov na znalecké dokazovanie pracovať so sumou bez DPH, keďže hodnota DPH bola žalovanej vrátená, t. j. malo dôjsť len k odpočítaniu sumy 4 218 eur. Žalobkyňa v tomto smere nepodala odvolanie, keďže náklady na podanie odvolania by prevyšovali stratu spôsobenú vyššie uvedenou nesprávnosťou pri výpočtoch konečnej sumy priznanej v rozsudku.

26. V závere svojho vyjadrenia žalobkyňa nesúhlasila s odkladom vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu s poukazom na to, že argumentácia žalovanej v dovolaní nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa.

27. K vyjadreniu žalobkyne zaslala žalovaná vyjadrenie (dovoláciu repliku), v ktorom zotrvala na argumentácii uvedenej v dovolaní. Nesúhlasila s názorom, že cena diela bola v zmluve dohodnutá predbežne, resp. orientačne. Naopak, cena diela bola v zmysle článku V.1 zmluvy o dielo vypočítaná podľa výkresovej dokumentácie a skutočného zamerania stavby na sumu 5 653 000 Sk bez DPH a v prípade, ak by sa počas vykonávania diela zistilo, že výkresová dokumentácia nekorešponduje so skutočným stavom, t. j. že je potrebné vykonať práce a dodať materiál v inom množstve, než ako bolo pôvodne kalkulované podľa predloženej výkresovej dokumentácie, zmluvné strany mali uzavrieť dodatok ku zmluve, ktorým by došlo k úprave dohodnutej ceny diela. K uzavretiu dodatku nikdy nedošlo a zhotoviteľ uzavretie dodatku vo vzťahu k zmene výšky ceny diela ani nenavrhol. Zhotoviteľ nevedel stavebný denník, čo potvrdil na súde aj pán Jakubec, ktorý nevedel vysvetliť, prečo stavebný denník nebol vedený. Aj pre tento neprofesionálny prístup zhotoviteľa a jeho pracovníkov vznikali na stavbe rôzne komplikácie a problémy. K nezaplateniu faktúry došlo preto, lebo bol prekročený rozpočet dohodnutý v zmluve (5 653 000 Sk bez DPH) o cca 200 000 Sk. Táto zvýšená suma nebola žalovanou nikdy odsúhlasená a rovnako nebola ani predmetom dodatku ku zmluve. Žalobkyňa nehovorí pravdu, keď tvrdí, že žalovaná nemala výhrady voči prácam vykonaným zhotoviteľom, pretože v súdnom spise sa nachádzajú zápisy z kontrolných dní a e-mailová komunikácia, ktoré toto klamstvo vyvracajú. Výhovorka na počasie je pokusom o ospravedlnenie zlyhania zhotoviteľa. Bolo jednoznačne preukázané, že poveternostné podmienky v uvádzanom období boli priaznivé a nemohli mať žiadny vplyv na plnenie termínov zhotoviteľom.

28. Žalovaná upriamila pozornosť na to, že je potrebné rozlišovať medzi právom objednávateľa kontrolovať vykonávanie diela a upozorniť zhotoviteľa na vady, ktoré sa na diele počas jeho vykonávania vyskytnú, čo ona robila neustále (§ 550 Obch. zák.) a uplatňovaním nárokov z väd diela po jeho ukončení a odovzdaní (§ 564 Obch. zák.). Samotná žalobkyňa potvrdila, že dielo nebolo protokolárne odovzdané. Pre žalovanú je tak nepochopiteľné, že odvolací súd sa touto jej argumentáciou (a príslušnou judikatúrou) v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nezaoberal.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či je dovolanie procesne prípustné.

30. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

31. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho

súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

33. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nezaoberal jej podstatnými námietkami, ktoré uviedla v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo považovala za porušenie práva na spravodlivý proces. Išlo konkrétne o nedostatočné odôvodnenie, pokiaľ ide o posúdenie ceny diela, ktorá podľa jej názoru bola v zmluve o dielo dohodnutá podľa záväzného rozpočtu, nezaobranie sa otázkou, či dielo bolo riadne odovzdané, čo je zákonným predpokladom vzniku zodpovednosti za vady diela, a s tým súvisiace neopodstatnené rozdelenie nároku žalovanej, resp. posúdenie časti nároku titulom náhrady škody vo výške 5 020,54 eur za tzv. čistiace práce a vo zvyšnej časti titulom nárokov z väd.

34. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú : a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, resp. intenzite, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

35. Do obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR patrí aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

36. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pretože odôvodnenie rozhodnutia musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o (riadnom alebo mimoriadnom) opravnom prostriedku. Ak súdne rozhodnutie neobsahuje zákonné náležitosti, ide o nedostatočné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré porušuje právo strany sporu na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

37. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

38. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

39. Vo väzbe na vyššie citované zákonné ustanovenia dovolací súd poukazuje aj na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018 a sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, z ktorých (o. i.) vyplýva, že súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu a preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu, pričom odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa, uvedenými v odvolaní napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe

zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy, i práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru.

40. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu. Aj odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preukázané len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia (ne)podriadil zistený skutkový stav. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP môže v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody, ak sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Avšak aj v takom prípade je zmysle § 387 ods. 3 CSP povinný sa vysporiadať s podstatnými (kľúčovými) tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

41. Zo spisu vyplýva, že v posudzovanom prípade odvolací súd o odvolaní žalovanej rozhodol (netypicky) najskôr uznesením č. k. 3Cob/211/2021- 823 z 29. marca 2023, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., a to v časti týkajúcej sa zaplatenia úroku z omeškania a v závislom výroku III. o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Následne o tom istom odvolaní rozhodol rozsudkom č. k. 3Cob/211/2021-828 z 26. apríla 2023, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., a to v časti týkajúcej sa zaplatenia istiny 32 025,30 eura. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na ustanovenia § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP, pretože ho považoval za vecne správny. Stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že cena diela nebola dohodnutá ako pevná s poukazom na článok V bod 1, prvý a druhý odsek zmluvy o dielo. Konštatoval, že z uvedeného zmluvného dojednania jednoznačne vyplýva dohoda o cene diela na základe jednotkových cien a podľa skutočne vykonaných prác. Súd prvej inštancie tiež správne posúdil žalovanou uplatnenú procesnú obranu, keď časť ňou uplatneného nároku posúdil ako nároky z vadného plnenia a druhú časť ako nárok na náhradu škody, ktorá bola spôsobená činnosťou právnej predchodkyne žalobkyne. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaná hodnoverným spôsobom nepreukázala, že vady diela reklamovala v súlade so zákonom, keď nepreukázala, aké konkrétne vady vykonaného diela reklamovala tak, aby boli presne špecifikované a nepreukázala, kedy tieto vady reklamovala, keďže jej tvrdenia o zápise v stavebnom denníku neboli súdu preukázané. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, že vady reklamovala riadne a včas. S poukazom na článok VI bod 3 zmluvy o dielo tiež konštatoval, že žalovaná mala právo použiť sumu zádržného na úhradu vád a nedorobkov.

42. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám zákona, konkrétne ustanoveniu druhej vety § 387 ods. 3 CSP, podľa ktorej sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. V posudzovanom prípade sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovanej, že cena diela bola určená podľa záväzného rozpočtu s poukazom na to, že cena diela bola určená podľa výkresovej (projektovej) dokumentácie a skutočného zamerania stavby, ktorá bola v čase podpisu zmluvy z 5. októbra 2007 už v takom štádiu dokončenia, že sa jednotlivé rozmery už nemenili a v prípade, ak by dokumentácia nekorešpondovala so skutočným stavom a bolo by potrebné vykonať ďalšie práce a/alebo dodať materiál v inom množstve, než ako bolo pôvodne vypočítané podľa predloženej výkresovej dokumentácie a skutočného zamerania, zmluvné strany mali uzavrieť dodatok ku zmluve o dielo, k čomu nikdy nedošlo. Žalovaná tvrdila, že cenovú ponuku uvedenú v prílohe č. 1 zmluvy o dielo vyhotovil zhotoviteľ v čase, kedy už hrubá stavba bola hotová a dodatočne neboli robené a ani nenastali na hrubej stavbe žiadne stavebno-technické zmeny, zhotoviteľ teda vychádzal zo skutočného stavu. Argumentovala tiež tým, že pri interpretácii relevantných ustanovení zmluvy o dielo týkajúcich sa ceny diela a platobných podmienok (články V a VI zmluvy o dielo) vo väzbe na predmet zmluvy o dielo (článok III) je potrebné postupovať podľa § 266 Obch. zák., t. j. interpretačných pravidiel pre výklad prejavu vôle strán zmluvy o dielo, s prihliadnutím aj na obchodné zvyklosti a prax, ktorú si strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán. Z obsahu spisového materiálu

vyplýva, že vykonané práce boli zhotoviteľom priebežne odovzdávané a fakturované, pričom predmetom sporu zostala faktúra č. 2807014 v zostávajúcej nezaplatenej sume 32 025,30 eura (po odpočítaní náhrady škody uplatnenej žalovanou vo výške 5 020,54 eura). Bude potrebné sa vysporiadať s tvrdením žalobkyne, že k faktúre č. 2807014 bol zo strany objednávateľa podpísaný odsúhlasený zoznam prác, hoci k odovzdaniu diela objednávateľovi na základe písomného protokolu o odovzdaní a prevzatí diela nedošlo. Podľa článku III bodu 6 zmluvy o dielo sa zhotoviteľ zaviazal odovzdať objednávateľovi zhotovené dielo kompletne ako celok, t. j. až po vykonaní montáže a podľa článku III bodu 7 zmluvy sa zhotoviteľ zaviazal odovzdať objednávateľovi dielo na základe písomného protokolu o odovzdaní a prevzatí diela s tým, že jedine takýto protokol je dokladom o riadnom odovzdaní diela a splnení povinnosti na strane zhotoviteľa, pričom podpisom uvedeného protokolu zároveň prechádza vlastníctvo k hotovému dielu na objednávateľa za podmienky, že objednávateľ zaplatil celkovú dohodnutú cenu. Odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) sa nezaoberal relevantnou námietkou žalovanej, že žalobkyňa dielo žalovanej neodovzdala na základe písomného protokolu o odovzdaní a prevzatí diela, a preto žalovanej nemohli vzniknúť nároky z väd. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku k tejto odvolacej námietke nezaujal žiadne stanovisko, hoci žalovaná v odvolaní nesúhlasila s argumentom súdu prvej inštancie (uvedeným v odseku 137 odôvodnenia rozsudku) o nemožnosti dosiahnuť uspokojenie uplatnením z iného nároku (napr. na náhradu škody), ak ho možno dosiahnuť uplatnením nárokov z väd podľa § 436 až § 437 Obch. zák.

43. Za relevantnú (pre rozhodnutie danej veci) považuje dovolací súd aj námietku žalovanej, uplatnenú v článku IV odvolania, že žalovaná si v podaní z 3. júla 2009 (založené je v spise na čl. 59 a nasl.) v spojení s podaním z 29. novembra 2010 (založené je v spise na čl. 100 a nasl.) uplatnila proti žalobkyni pohľadávku na náhradu škody, avšak len do výšky žalobkyňou uplatnenej pohľadávky s príslušenstvom (v zmysle § 98 Občianskeho súdneho poriadku), pričom táto protipohľadávka žalovanej bola v časti 5 020,54 eura súdmi posúdená ako nárok na náhradu škody (v tejto časti bola súdmi považovaná za oprávnenú a započítaná s uplatnenou pohľadávkou žalobkyne) a vo zvyšnej časti bola posúdená ako nárok z vadného plnenia, hoci žalovaná už v odvolaní namietala, že žiadny nárok z vadného plnenia si nemohla voči žalobkyni uplatniť, keďže nedošlo k zmluvne dohodnutému odovzdaniu diela. Odvolací súd sa nezaoberal a nevysporiadal s argumentáciou žalovanej v odvolaní, ktorá nesúhlasila s takýmto rozdelením ňou uplatneného nároku na náhradu škody na dve časti s tým, že jedna časť bola posúdená titulom náhrady škody a druhá časť bola posúdená titulom zodpovednosti za vady. Vysporiadanie sa s námietkou žalovanej ohľadne uplatnených väd diela v odseku 20 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je navyše aj nezrozumiteľné. Keďže odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku náležite nevysporiadal s podstatnými (kľúčovými) námietkami, ktoré žalovaná uviedla v odvolaní, zásadným spôsobom porušil vyššie citované kogentné ustanovenie § 387 ods. 3 CSP, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalovanej na riadne odôvodnenie rozsudku, a teda aj k porušeniu jej základného práva na spravodlivý proces, vyplývajúceho z článku 46 ods. 1 Ústavy SR, čo v posudzovanom prípade založilo vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

44. Dovolateľka prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola doposiaľ vyriešená právna otázka, či objednávateľovi vzniknú nároky z väd podľa ust. §§ 436 - § 441 OBZ, ak nedošlo k odovzdaniu diela a zhotoviteľ upustil od ďalšieho vykonávania diela. Podľa názoru žalovanej tieto nároky nevzniknú s poukazom na ustanovenie § 560 ods. 2 Obch. zák., ktoré ustanovenie je potrebné vykladať tak, že predpokladom vzniku zodpovednosti za vady diela je odovzdanie diela objednávateľovi. Ak odpoveď na vyššie uvedenú otázku bude nie, potom v súlade s § 440 Obchodného zákonníka možno uspokojenie dosiahnuť uplatnením nároku z iného právneho dôvodu, napríklad titulom náhrady škody.

45. Keďže odvolací súd sa riešením tejto právnej otázky v napadnutom rozsudku nezaoberal napriek tomu, že žalovaná sa toho dožadovala v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, nejde o právnu otázku relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. takú, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej riešení založil napadnuté rozhodnutie. Keďže dovolateľkou nastolená právna otázka nebola riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení nezaložil svoje rozhodnutie, táto otázka nemôže byť riešená ani dovolacím súdom, ktorý nie je treťou súdnou inštanciou, ktorá by mala nahrádzať činnosť súdov nižšej inštancie a riešiť tie skutkové a právne otázky, ktorými sa súdy nižšej inštancie vôbec nezaoberali. S poukazom na uvedené dovolací súd uzaviera, že dovolateľka ňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP nevymedzila spôsobom uvedeným v

§ 432 ods. 2 CSP.

46. Vzhľadom na to, že dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade je daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti o zaplatenie sumy 32 025,30 eura a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

47. Z ustanovenia § 455 CSP vyplýva, že ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu nižšej inštancie, tento je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené bude odvolací súd v ďalšom konaní postupovať v intenciách právneho názoru vysloveného dovolacím súdom a po riadnom zistení a posúdení skutkového a právneho stavu veci opätovne rozhodne o žalobkyňou uplatnenom nároku na zaplatenie ceny diela a uplatnenej procesnej obrane žalovanej do výšky žalobkyňou uplatnenej pohľadávky. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP) rozhodne až súd prvej inštancie v novom konečnom rozhodnutí, keďže odvolací súd svojím uznesením z 29. marca 2023 zrušil (o. i.) výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie.

48. Vzhľadom na zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd už nerozhodoval o odklade vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu z 26. apríla 2023.

49. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.